

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Technisch Instituut Sint-Lodewijk te GENK

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	111831-38951
Instellingsnummer	38951
Instelling	Technisch Instituut Sint-Lodewijk
Directeur	Michel JANSSEN
Adres	Mosselerlaan 110 - 3600 GENK
Telefoon	089-35.69.51
Fax	089-30.34.76
E-mail	info@tisl.be
Website	http://www.tisl.be
Bestuur van de instelling	VZW Katholiek Secundair Onderwijs Genk
Adres	Collegelaan 1 - 3600 GENK
Scholengemeenschap	SGKSO Sint-Maarten
Adres	Collegelaan 9 - 3600 GENK
CLB	Vrij CLB Regio Genk
Adres	Zevenbonderstraat 80 - 3600 GENK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	6-05-2013, 13-05-2013, 14-05-2013, 15-05-2013, 17-05-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	17-05-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	27-06-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Gabriël Poppe
Teamleden	Etienne Gielen Alex Maes
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	Hector Smeesters

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Project algemene vakken in bso tweede graad (leerplan D/2012/7841/014)	8
3.1.1.2 Project algemene vakken in bso derde graad en in bso derde leerjaar derde graad (leerplannen D/2003/0279/001, D/2012/7841/026 en D/2006/0279/019)	10
3.1.1.3 Specifieke vorming in bso derde graad Auto en derde leerjaar derde graad Bedrijfsvoertuigen (leerplannummers: D/2004/0279/072 en D/2007/0279/009).....	12
3.1.1.4 Specifieke vorming in bso tweede graad Basismechnica (leerplannummer: D/2006/0279/068)	13
3.1.1.5 Specifieke vorming in bso tweede graad Hout (leerplannummer: D/2006/0279/054)	15
3.1.1.6 Specifieke vorming in bso derde graad Houtbewerking en derde leerjaar derde graad Industriële houtbewerking (leerplannummers: D/2011/7841/044 en D/2012/7841/061, D/2005/0279/034)	17
3.1.1.7 Specifieke vorming in tso tweede en derde graad Industriële wetenschappen (leerplannummers: D/2010/7841/025 en D/2012/7841/046)	19
3.1.1.8 Specifieke vorming in bso derde graad Vrachtwagenchauffeur en bso leerjaar derde graad Bijzonder transport (leerplannummers: D/2010/7841/032 en D/2012/7841/024)	21
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	22
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	23
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	24
4.1 Welzijn.....	24
4.2 Begeleiding.....	24
4.2.1 Leerbegeleiding	24
4.3 Evaluatie.....	25
4.3.1 Evaluatiepraktijk	25
4.3.2 Rapporteringspraktijk	26
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	28
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	30
6.1 Wat doet de school goed?.....	30
6.2 Wat kan de school verbeteren?	30
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	30
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	32
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	32
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg.....	32
7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg	32

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Technisch instituut Sint-Lodewijk te Genk bestaat uit twee administratieve scholen: een eerste graadschool en een bovenbouw met een nijverheidstechnisch studietoelaatbied binnen de studiegebieden Auto, Hout, Koeling en warmte en Mechanica-elektriciteit. Aan de school zijn ook een internaat en een centrum voor leren en werken verbonden. Sinds verscheidene schooljaren kampt de school met een dalende aantrekkingskracht en een moeilijke leerlingenrekrutering. Verscheidene leerlingen stromen later in omwille van een uitgestelde keuze. Het percentage bso-leerlingen in het geheel van de schoolbevolking neemt toe.

De school slaagt erin om de meerderheid van haar leerlingen een succesvolle schoolloopbaan te laten afleggen. In enkele gevallen gebeurt dit via zittenblijven. Dat leerlingen een specifieke keuze gemaakt hebben en daarin willen afstuderen is daarbij een bepalende factor. Relatief weinig leerlingen studeren verder. De overgrote meerderheid vindt werk dat aansluit bij de gevolgde opleiding.

De kwaliteit van het geboden onderwijs is genuanceerd. De leerplanrealisatie voldoet voor het specifiek gedeelte van de meeste onderzochte studierichtingen en voor pav in de tweede graad bso. Ze voldoet echter niet voor pav in de derde graad bso omwille van een onevenwichtig aanbod en een onvoldoende afstemming van de evaluatie op de leerplandoelen. Voor de specifieke vorming van de tweede graad bso Basismechanica, de derde graad bso Houtbewerking en het derde leerjaar van de derde graad bso Industriële houtbewerking zijn het aanbod en de evaluatie in onvoldoende mate afgestemd op de leerplandoelen. Voor de studierichting Vrachtwagenchauffeur en het specialisatiejaar Bijzonder transport is het studiepeil, mede omwille van externe criteria en ondersteuning zeer goed.

De beschikbaarheid en het gebruik van de vereiste uitrusting en leermiddelen voldoen voor de meeste onderzochte vakken en studierichtingen.

Het ontbreken van sommige noodzakelijke randvoorwaarden voor de leerplanrealisatie is deels het gevolg van een ondoelmatige aansturing en opvolging van de onderwijskwaliteit. Sinds enkele jaren vertoont het beleid meer stabiliteit en structuur. Voor de meeste onderdelen van de schoolorganisatie zijn visies en procedures uitgeschreven. De beleidsorganisatie met coördinatie-, advies- en overlegorganen, vakgroepen, e.a. bevordert de participatie en het draagvlak. De aandacht voor het opzetten van acties vanuit visie en doelstellingen en voor samenwerking groeit. De samenhang tussen enerzijds de beleidsvoering volgens richtlijnen en procedures en anderzijds de onderwijspraktijk op uitvoeringsniveau staat nog niet op punt. Op uitvoeringsniveau blijven een individuele benadering en een gebrek aan gemeenschappelijke doelgerichtheid, draagkracht en samenwerking merkbaar.

De school kadert haar leerbegeleiding in een meer omvattende leerlingenbegeleiding met specifieke aandacht voor haar zorgbeleid ter ondersteuning van het heterogeen en multicultureel leerlingenpubliek. De school benadrukt een positieve houding tegenover de culturele diversiteit, de ondersteuning van het taalvaardigheidsonderwijs en de zorg voor een gunstig en gedisciplineerd leer- en leefklimaat. De vakleraar, de klastitularis en de cel studiebegeleiding staan in voor de leerbegeleiding en de remediërende initiatieven om het leren te ondersteunen, hoewel deze acties beleidsmatig slechts beperkt aangestuurd en opgevolgd worden. Om een rustig en gedisciplineerd schoolklimaat te verkrijgen zijn diverse procedures uitgewerkt. De doelen en de acties in het kader van leerbegeleiding worden mee aangestuurd vanuit de werking rond gelijke onderwijskansen. Hoewel taal voor heel wat leerlingen een hinderpaal vormt en de school hiervoor structuren opzet, is een efficiënt talenbeleid en de aandacht voor de instructietaal nog niet geïntegreerd in alle vakken. Remediërende acties voor taalzwakke leerlingen en begeleidingsplannen met ondersteunende maatregelen voor leerlingen met een geattesteerd leerstoornis worden op schoolniveau opgesteld. Sinds enkele jaren worden initiatieven in het kader van de leerlingenbegeleiding geregistreerd in een digitaal leerlingenvolgsysteem, maar de interventies op het terrein van leerbegeleiding en de mate waarin de acties al dan niet resultaat opleveren, worden nog niet systematisch opgenomen. De ouders worden op de oudercontacten behoorlijk geïnformeerd over de leervorderingen van hun kinderen.

De school hanteert een klassiek evaluatiesysteem van dagelijks werk en examens en ondersteunt dit organisatorisch via duidelijke richtlijnen en procedures. De leerlingen en ouders worden hierover voldoende geïnformeerd. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelen en op de aanbevelingen in de leerplannen is zwak in vele doorgelichte vakken en studierichtingen. De studieresultaten in de betrokken vakken zijn geen correcte weergave van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelen beheersen. In de deliberaties hanteert de school duidelijke criteria voor de A-, B- of C-attesting. Bijkomende proeven, verbonden aan uitgestelde beslissingen zijn beperkt, maar worden in sommige gevallen niet conform de regelgeving toegekend.

Er wordt frequent gerapporteerd over de studieresultaten en de leerhouding van de leerlingen. De informatiewaarde van de commentaren is beperkt. De commentaren handelen hoofdzakelijk over de leerhouding van de leerlingen. Ze bevatten te weinig informatie over de mate waarin leerlingen leerstofonderdelen al of niet beheersen en over de daaraan verbonden remediëring. De manier waarop de school de eindbeslissingen registreert en daarover aan de leerlingen en de ouders rapporteert, stemt niet voldoende overeen met de regelgeving. In de motivering van B- en C-attesten staan onvoldoende elementen die de beslissing verklaren en is de prospectieve en oriënterende functie van de delibererende klassenraad onderbelicht.

De school hanteert nog geen efficiënt kwaliteitssysteem voor de aansturing en opvolging van de onderwijskwaliteit op inhoudelijk vlak. Er zijn enkele aanzetten van gegevensverzameling en analyse, maar deze zijn eerder fragmentarisch en situationeel. De analyse en opvolging van het welbevinden van de personeelsleden, de functioneringsgesprekken, de samenwerking met de bedrijfswereld en de ondersteuning van de pedagogische begeleiders leiden tot verbeteracties. De vakgroepwerking heeft nog onvoldoende inhoudelijke diepgang om als hefboom voor kwaliteitsverbetering op grond van objectieve referentiekaders (zoals leerplannen) te functioneren. In de school leeft nog geen cultuur van vernieuwing en ontwikkelingsdynamiek en daaraan verbonden professionalisering, waardoor de doelgerichte ontwikkeling voor sommige onderwijskundige processen (o.a. het projectmatig en geïntegreerd werken) weinig gestimuleerd wordt.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Basismechanica	project algemene vakken	specifieke vorming
Graad 2 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Hout	project algemene vakken	specifieke vorming
Graad 2 TSO Industriële wetenschappen		specifieke vorming
Graad 3 BSO Auto	project algemene vakken	specifieke vorming
Graad 3 BSO Bedrijfsvoertuigen	project algemene vakken	specifieke vorming
Graad 3 BSO Bijzonder transport	project algemene vakken	specifieke vorming
Graad 3 BSO Computergestuurde werktuigmachines	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Fotolassen	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Houtbewerking	project algemene vakken	specifieke vorming
Graad 3 BSO Industriële elektriciteit	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Industriële houtbewerking	project algemene vakken	specifieke vorming
Graad 3 BSO Koelinstallaties	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Koeltechnische installaties	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Lassen-constructie	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Vrachtwagenchauffeur	project algemene vakken	specifieke vorming
Graad 3 BSO Werktuigmachines	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen		specifieke vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Project algemene vakken in bso tweede graad (leerplan D/2012/7841/014)

Voldoet

De leerplandoelen worden in voldoende mate gerealiseerd. Een verdere horizontale en verticale afstemming binnen de graad en over de graden heen is echter noodzakelijk om het curriculum gelijkgericht en stapsgewijs uit te bouwen. De evaluatiepraktijk is overwegend representatief voor de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod De meeste leraren trachten voldoende het uitgangspunt te volgen om de leerlingen vaardigheden en attitudes bij te brengen om adequaat en zinvol te functioneren in hun maatschappelijk leven. Via een thematische benadering wordt getracht leerinhouden te integreren. Maatschappelijke zelfredzaamheid staat echter nog niet voldoende centraal. De leerdoelen worden hiervoor niet voldoende functioneel geselecteerd en kennisaspecten krijgen soms een te groot overwicht in het nadeel van de vaardigheden. De behoorlijke verscheidenheid in de inhoudelijke en de didactische aanpak tussen de leraren vormt bovendien een belemmerende factor voor de realisatie van het curriculum project algemene vakken.

De thema's krijgen een centrale plaats, waardoor de leerplandoelstellingen nog niet voldoende vanuit de vier leerlijnclusters worden opgebouwd. De gekozen thema's zijn over het algemeen voldoende afgestemd op een aantal maatschappelijk relevante doelen en gericht op de ontwikkeling van de sociale zelfstandigheid van de leerlingen. Voor het verzamelen en verwerken van informatie wordt meestal met aangereikte informatie gewerkt en wordt niet voldoende beroep gedaan op de mogelijkheden om de leerlingen zelf onderzoekwerk te laten verrichten en in te spelen op de actualiteit en de leefwereld van de jongeren. De informatiebronnen blijven in een aantal thema's beperkt tot de aangereikte teksten. De rekenkundige vaardigheden worden voldoende vanuit een context ingeoefend en er wordt getracht de doelen en inhouden didactisch af te stemmen op de leef- en leersituatie van de leerlingengroep. De taalbeheersing wordt vaak verengd tot woordenschat en spelling, waardoor de taalvaardigheden in de verdrukking staan. Nochtans vraagt de sociale context van de leerlingen, die als thuistaal vaak niet het Nederlands hanteren, een sterke aandacht voor taalvaardigheidsontwikkeling. Ook de clusters 'probleemoplossend denken' en 'individueel werk en groepswork' worden nog niet voldoende geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De gehanteerde leer- en werkvormen nodigen de leerlingen nog niet voldoende uit om te participeren aan het leerproces en hun taalvaardigheid en organisatiebekwaamheid te ontwikkelen. De pogingen om activerende en groepsgerichte werkvormen te hanteren, worden vaak geremd door een prioritaire aandacht voor het klasmanagement.

Het Engels als moderne vreemde taal wordt goed geïntegreerd binnen project algemene vakken. Een leerlijn is aanwezig via het gebruik van een

leerboek. De ontwikkeling van de Engelse praktische taalvaardigheid staat voldoende centraal.

Uitrusting De school heeft inspanningen geleverd om in voldoende uitgeruste vaklokalen te voorzien. De mogelijkheden zijn aanwezig om geluids- en beeldmateriaal te integreren. Om ICT-integratie na te streven, dient te worden uitgeweken naar een computerlokaal. Het leerplan stelt echter dat up-to-date multimediacomputers (één per 3 à 4 leerlingen) met de noodzakelijke software en internetverbinding in het vaklokaal zouden moeten aanwezig zijn. Ander ondersteunend materiaal, zoals atlanten en woordenboeken zijn in bijna elk lokaal beschikbaar. Actuele nieuwsbronnen (via geluid, beeld of tekst) of zinvolle naslagwerken worden te weinig aangewend in het leerproces. Voor de rekenmachines zijn de leerlingen zelf verantwoordelijk, maar dit blijkt niet efficiënt te werken.

Evaluatiepraktijk Binnen de evaluatiepraktijk ligt de nadruk te weinig op de vaardigheden en op het toepassen van kennis. De meeste leerplandoelen worden op de een of andere wijze geëvalueerd, maar een strategische visie ontbreekt. De samenwerking tussen de leraren van de diverse klassen in het uitwerken van een evaluatiebeleid en de praktische invulling ervan is vrij beperkt. Vooral de formatieve evaluatie (dagelijks werk) is erg verscheiden. Voor de summatieve evaluatie zijn er enkele aanzetten tot onderlinge afstemming. De puntenverhouding tussen het dagelijks werk en de examens ligt vast. Voor het nastreven van een evenwichtige verhouding tussen de leerplandoelen en het ontwikkelen van vastgelegde en met de leerlingen duidelijk gecommuniceerde evaluatiecriteria bestaan slechts weinig afspraken. De evaluatie heeft over het algemeen te weinig betrekking op het meten van de mate waarin de leerling de functionele vaardigheden heeft bereikt. Wat de rekenvaardigheid en het tijd- en ruimtebewustzijn betreft, is de evaluatie meestal binnen functionele contexten geplaatst. Taalvaardigheden worden zelden geëvalueerd, met uitzondering van de leesvaardigheid. De Engelse taalbeheersing wordt beoordeeld via mondelinge examens, die sterker gericht zijn op de taalvaardigheden. Informatieverwerving en -verwerking, organisatiebekwaamheid en de vakgebonden attitudes maken nog geen deel uit van de evaluatiepraktijk. De evaluatie vormt nog onvoldoende aanleiding tot reflectie over de eigen lespraktijk en tevens verzamelt de leraar niet voldoende doelgerichte gegevens om de leerling beter te begeleiden en te remediëren.

Rapporteringspraktijk De rapporteringspraktijk is te weinig gericht op het in kaart brengen van de mogelijkheden en de beperkingen van de jongeren. Het woordcommentaar op het rapport geeft zelden melding van sterke en zwakke punten en niet gerealiseerde leerplandoelen of werkpunten worden niet vermeld.

Leerbegeleiding De school en de vakgroep zetten vooral in op remediërende leerbegeleiding en het preventieve luik krijgt nog niet voldoende aandacht. Aspecten van het leren leren worden niet voldoende systematisch geïntegreerd. Voor leerlingen met leermoeilijkheden bieden de leraren de nodige ondersteuning. Leerlingen met een geattesteerde problematiek kunnen terugvallen op begeleidende maatregelen. Leerlingen met een taalachterstand worden bijgewerkt in samenwerking met het beleid rond gelijke onderwijskansen (GOK). Ondanks de mindere taalbeheersing van heel wat jongeren is de zorg voor een correct taalgebruik en het laten

reflecteren van de leerlingen op hun taalgebruik veeleer beperkt. De leraren hebben wel aandacht voor het voldoende toegankelijk maken van de instructietaal en van het evaluatiemateriaal.

De klassengroepen zijn over het algemeen voldoende klein om te kunnen inspelen op de individuele verschillen tussen leerlingen en om projectmatig werken mogelijk te maken. Het verzorgen van het klasmanagement slurpt echter vaak de nodige energie op. De leerlingen zijn onvoldoende vertrouwd met (taal)activerende werkvormen en samenwerkend leren, waardoor hun betrokkenheid niet voldoende wordt verhoogd en hun motivatie onvoldoende wordt gestimuleerd. De didactische wenken en de ideeën fiches van het leerplan hebben hiervoor nog niet de nodige inspiratie geboden.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking heeft nog groeimogelijkheden om een betere afstemming van de onderwijspraktijk op de leerplandoelen te verkrijgen en om een sterkere gelijkgerichtheid na te streven. Om een optimale vorming van de leerlingen en een geleidelijke opbouw van het curriculum mogelijk te maken, is teamwork absoluut noodzakelijk. Onder meer de uitgewerkte ideeën fiches en de basis-leerlijnen in het leerplan reiken hiervoor de nodige tools aan. Ook wederzijdse uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden en opgedane ervaringen tijdens navormingen behoren nog te weinig tot de gespreks- en vergaderonderwerpen van de vakgroep.

3.1.1.2 Project algemene vakken in bso derde graad en in bso derde leerjaar derde graad (leerplannen D/2003/0279/001, D/2012/7841/026 en D/2006/0279/019)

Voldoet niet

De leerplandoelen worden niet volledig en niet voldoende evenwichtig aangeboden. De evaluatiepraktijk is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod De onderwijspraktijk is over het algemeen niet voldoende gericht op het zelfredzaam optreden en handelen van de leerlingen. Het verwerven van vaardigheden en attitudes om binnen hun persoonlijk en maatschappelijk leven te kunnen functioneren, wordt niet als uitgangspunt genomen. Signalen van samenwerking tussen de leraren van de derde graad zijn er bijna niet en ook een leerlijn die aansluit op de tweede graad, is nog niet ontwikkeld. Bovendien is de verscheidenheid in leerplangerichtheid en onderwijspraktijk tussen de leraren behoorlijk groot. Een eenduidig oordeel over de leerplanrealisatie binnen de derde graad kan hierdoor moeilijk worden verstrekt.

De meeste thema- en werkbundels bevatten overwegend kennisgerichte informatie en zetten de leerlingen te weinig aan tot het nemen van persoonlijk of groepsinitiatief. Een projectmatige en open onderwijsleersituatie met activerende werkvormen wordt leraarafhankelijk gehanteerd, zodat de jongeren te weinig kansen krijgen om hun leerproces mee te sturen en hun zelfstandigheid te ontwikkelen. Daarnaast kan de school het realiseren van de leerplandoelen in het derde leerjaar onvoldoende aantonen. Het voorgelegd les- en evaluatiemateriaal biedt een onvoldoende duidelijk beeld van het curriculum. Enkele factoren belemmeren de leerplanrealisatie. De grootte van de klassengroep overstijgt regelmatig het door het leerplan als optimaal omschreven aantal van 12 tot 16 leerlingen. Binnen de studierichting Vrachtwagenchauffeur

wordt het vak routeplanning geïntegreerd binnen de vier lestijden project algemene vakken, zodat sommige leerplandoelen niet en andere te eenzijdig worden benaderd.

Het concept en de visie van het nieuwe leerplan voor de derde graad werden nog niet in voldoende mate door de vakgroep opgenomen. De functionele taalvaardigheid en tekstgeletterdheid zijn niet voldoende gericht op het ontwikkelen van de noodzakelijke taalvaardigheden; deze leerplanclusters staan grotendeels afgestemd op de uitbreiding van de woordenschat en het beheersen van de spelling. De leerplanclusters 'problemen oplossen' en 'werken in teamverband' worden niet voldoende aangesproken; (taal)activerende en coöperatieve werkvormen worden zelden gehanteerd. Functionele rekenvaardigheid komt beter aan bod, evenals het tijd- en ruimtewustzijn. Voor de functionele informatieverwerking en -verwerking leren de leerlingen niet voldoende de diverse informatiebronnen te raadplegen; de leerstof wordt meestal aangereikt. Binnen het derde leerjaar werden weinig tekenen van de integratie van ICT-geletterdheid opgemerkt. De aansluiting bij het beroepenveld wordt zelden nagestreefd, met uitzondering van de studierichting Vrachtwagenchauffeur, waar een te enge samenhang ermee de leerplanrealisatie hindert. De bijdrage van het vak aan het uitwerken van de geïntegreerde proef is beperkt.

Uitrusting De school heeft inspanningen geleverd om in voldoende uitgeruste vaklokalen te voorzien. De mogelijkheden zijn aanwezig om geluids- en beeldmateriaal te integreren. Om ICT-integratie na te streven dient te worden uitgeweken naar een computerlokaal. Het leerplan stelt echter dat up-to-date multimediacomputers (één per 3 à 4 leerlingen) met de noodzakelijke software en internetverbinding in het vaklokaal zouden moeten aanwezig zijn. Voor het derde leerjaar is de permanente beschikking over computers noodzakelijk. Ander ondersteunend materiaal, zoals atlanten en woordenboeken, zijn in bijna elk lokaal beschikbaar. Actuele nieuwsbronnen (via geluid, beeld of tekst) of zinvolle naslagwerken worden te weinig aangewend in het leerproces. Voor de rekenmachines zijn de leerlingen zelf verantwoordelijk, maar dit blijkt niet efficiënt te werken.

Evaluatiepraktijk Een visie op evalueren die aansluit bij de visie van het leerplan is nog niet ontwikkeld. Vormen van samenwerking binnen de vakgroep voor het uitwerken van een evaluatiebeleid en de praktische invulling ervan zijn nog niet tot stand gekomen. Zowel de invulling als de inhoud van de formatieve evaluatie (dagelijks werk) en de summatieve evaluatie zijn afhankelijk van de individuele leraar, met een beperkte leerplangerichtheid en een behoorlijke verscheidenheid tot gevolg.

De leerplandoelen komen niet voldoende evenwichtig aan bod in de evaluatie. Kennisaspecten, zoals woordverklaring en wetenswaardigheden over beide wereldoorlogen, beslaan vaak het merendeel van de te behalen punten van de summatieve evaluatie. Hoe de beoordeling van het dagelijks werk tot stand komt, is vaak onduidelijk en erg verscheiden. De beoordeling van de functionele taal-, reken-, organisatie-, onderzoek- en verwerkingsvaardigheden behoren zelden tot de evaluatiepraktijk.

De evaluatie is onvoldoende doorzichtig omdat duidelijke en met de

leerlingen vooraf gecommuniceerde evaluatiecriteria ontbreken. Soms ontbreekt de puntenverdeling op toetsen en examens. Sommige examens worden jaarlijks hernomen wat de betrouwbaarheid van de evaluatie in het gedrang brengt. Voor een aantal herexamens worden de examenvragen letterlijk hernomen, waardoor de uitgestelde beslissing geen individueel en op de noden van de leerling afgestemd karakter heeft.

Leraarafhankelijk is dit schooljaar een positieve kentering zichtbaar. Regelmatig wordt op de evaluatievormen een duidelijker puntenverdeling aangebracht en worden de verwachtingen naar de leerlingen beter gecommuniceerd. Een evolutie naar een meer open, en hierdoor ook vaardigheidsgerichte vraagstelling, is ook zichtbaar. Soms wordt de evaluatie meer geïntegreerd binnen het leerproces en is er aandacht voor procesevaluatie. De overgang naar permanente evaluatie die het schoolbeleid vanaf volgend schooljaar beoogt, vereist de nodige deskundigheidsontwikkeling.

Rapporteringspraktijk De rapporteringspraktijk is te weinig gericht op het in kaart brengen van de mogelijkheden en de beperkingen van de jongeren. Het woordcommentaar op het rapport geeft zelden melding van sterke en zwakke punten en niet gerealiseerde leerplandoelen of werkpunten worden niet vermeld.

Leerbegeleiding De door de leerplannen aanbevolen leerlinggerichte en activerende leerstijl wordt te weinig aangewend. De jongeren zijn te weinig vertrouwd met zelfstandige of coöperatieve werkvormen. De didactische wenken en de ideeën fiches van het leerplan hebben hiervoor nog niet de nodige inspiratie geboden.

De preventieve leerbegeleiding zit niet structureel vervat in de lespraktijk. De leerlingen hebben nog niet voldoende geleerd leerstrategieën en stappenplannen aan te wenden bij het uitvoeren van hun opdrachten. Op remediërend vlak bieden de leraren voldoende ondersteuning.

Ondanks de mindere taalbeheersing van heel wat jongeren is de zorg voor een correct taalgebruik en het laten reflecteren van de leerlingen op hun taalgebruik veeleer beperkt. Cursusmateriaal en agenda ogen vaak slordig en het taalgebruik wordt niet opgevolgd. De leraren hebben meestal wel aandacht voor het voldoende toegankelijk maken van de instructietaal en van het evaluatiemateriaal.

3.1.1.3 Specifieke vorming in bso derde graad Auto en derde leerjaar derde graad Bedrijfsvoertuigen (leerplannummers: D/2004/0279/072 en D/2007/0279/009)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerlingenbegeleiding is goed en de evaluatie is voldoende valide. De geïntegreerde proef is representatief voor het studierichtingsprofiel. Tijdens de stage maken de leerlingen kennis met de bedrijfscultuur en voeren zij werkzaamheden in team uit zoals voorzien in de leerplannen.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden volledig, evenwichtig en met voldoende diepgang aangeboden. In de derde graad Auto biedt de school meer leerplandoelstellingen (o.a. binnen het domein van carrosserie) en meer lesuren aan dan voorzien in het leerplan. In het tweede leerjaar volgen de leerlingen een blokstage van

twee weken. Leerlingen en leraren ervaren deze stageduur als te kort. In het derde leerjaar Bedrijfsvoertuigen volgen de leerlingen één dag per week stage, wat ongeveer het drievoud is.

Uitrusting De school beschikt over ruime en degelijk ingerichte werkplaatsen met aansluitend leslokalen. Dankzij de goede contacten van de leraren met de bedrijven beschikt de school over recente motoren, gereedschappen en leermiddelen.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is voldoende transparant en valide. De evaluatie van de praktijkoefeningen, de geïntegreerde proef en de stage is goed uitgewerkt. De planningsdocumenten van de praktijkoefeningen en de bijhorende evaluatie geven een duidelijk zicht op de mate waarin de leerling de beoogde doelstellingen heeft gerealiseerd. In de dossiers voor de geïntegreerde proef en de stage zijn de evaluatieformulieren verwerkt, die eveneens voldoende oog hebben voor de doelstellingen, die met deze leervormen worden nagestreefd.

Leerbegeleiding De leraren staan dicht bij de leerlingen, waardoor zij de leerling een individuele begeleiding kunnen aanbieden. Er is aandacht voor differentiatie en remediëring. De begeleiding is aanmoedigend, taakgericht en stimuleert het zelfstandig werken. Ook is er aandacht voor teamwerking. Uit de goede tewerkstellingscijfers van de leerlingen blijkt dat de aanpak van het lerarenteam werkt.

Deskundigheidsbevordering Vanuit het beleid wordt de vakgroepwerking structureel ingebouwd in de opdracht van de leraar. De bedrijven en de opleidingscentra uit de autosector ondersteunen de deskundigheidsbevordering van de leraren in het studiegebied Auto. De leraren van deze school maken hier ook dankbaar gebruik van zoals o.a. blijkt uit de beschikbare leermiddelen.

3.1.1.4 Specifieke vorming in bso tweede graad Basismechanica (leerplannummer: D/2006/0279/068)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen voor PV praktijk worden in voldoende mate gerealiseerd. De validiteit en de transparantie van de evaluatiepraktijk voldoen niet voor TV mechanica. Voor verscheidene deelvakken behaalt meer dan de helft van het aantal leerlingen een onvoldoende.

Onderwijsaanbod Uit de planningsdocumenten en de lesobservaties blijkt dat de visie en het concept van het nieuw leerplan nog niet volledig gevolgd worden, dat de leerinhouden nog sterk klassikaal aangeboden worden en dat de te realiseren doelstellingen nog onvoldoende geïntegreerd en projectmatig aan bod komen.

Voor PV mechanica worden volgende algemene leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd: inzichten, basisvaardigheden en attitudes verwerven om een geschikte keuze te kunnen maken naar een vervolgopleiding en een startkwalificatie verwerven om de functie van helper te kunnen uitoefenen voor construeren, monteren en installeren. Het geïntegreerd en projectmatig werken komt nog onvoldoende aan bod en de lessen worden nog sterk versnipperd aangeboden in verschillende deelvakken en door verschillende leraren. De voorgeschreven leerinhouden worden echter wel volledig, evenwichtig en met voldoende diepgang aangeboden. Voor monteren en demonteren, plaatbewerking, computergestuurde werktuigmachines en lassen wordt er leerplangericht

gewerkt. Voor verspanende bewerkingen en het monteren van energiekringen zijn de leerlingen minder gemotiveerd en is het aanbod minder uitdagend.

Voor TV mechanica worden de leerplandoelstellingen om geïntegreerd en projectmatig te werken niet in voldoende mate gerealiseerd. De betrokken doelstellingen worden niet gerealiseerd door ze te integreren in de vormingsdoelstellingen. Het technisch vak TV mechanica wordt aangeboden als vier aparte vakken (mechanica, technisch tekenen, technologie mechanica en toegepaste informatica) waarvan het aanbod van de eerste drie deelvakken nog sterk aansluit bij het leerplan van de vroegere studierichting Metaalbewerking. Voor technisch tekenen staan de tekeningen onvoldoende in relatie tot een uitgevoerde of uit te voeren opdracht of constructie. De leerplandoelstelling 'tekeningen van constructies en onderdelen maken' wordt sterk benadrukt. Voor mechanica ligt de nadruk nog sterk op het maken van oefeningen en het gebruiken van formules. Voor technologie zijn er in het leerplan nog weinig aparte doelstellingen hoewel het aanbod sterk afgestemd is op theoretische kennis van gereedschappen en technieken. De aangeboden leerinhouden toegepaste informatica hebben geen verband met de leerplandoelstellingen van TV mechanica.

Uitrusting De school beschikt over verscheidene werkplaatsen die voldoende uitgerust zijn, maar nog niet afgestemd zijn op een geïntegreerd en projectmatig onderwijsconcept. De uitrusting, die nog verspreid is over verscheidene werkplaatsen (lassen, machinewerk, elektriciteit, sanitair, montage en demontage) voldoet voor het geheel van de praktijkcomponent. In sommige werkplaatsen zijn er mogelijkheden voor het integreren van theorie en praktijk, wat door de huidige opdeling in deelvakken bemoeilijkt wordt. De ICT-mogelijkheden worden leraarsafhankelijk in meer of mindere mate aangewend. De projectiemogelijkheden in de klassen en tekenlokalen worden gepast gebruikt.

Evaluatiepraktijk De evaluatie gebeurt d.m.v. een mix van dagelijks evalueren op basis van werkopdrachten, attitudes, toetsen en examens. Voor praktijk sluit de evaluatie voldoende aan bij de leerplandoelstellingen en -criteria, hoewel attitudecijfers soms dubbel in rekening gebracht worden. Voor de technische vakken is de vakgroep nog zoekende om de criteria en de cesuur af te stemmen op de doelgroep en de leerplaneisen. De evaluatieresultaten van dit en vorig schooljaar, waarbij in sommige klassen meer dan de helft van het aantal leerlingen een onvoldoende behaalt, zijn problematisch. Uit de evaluatiedocumenten van de technische vakken blijkt dat de evaluatie niet valide is. Voor het deelvak mechanica ligt de nadruk nog sterk op oefeningen maken en formules toepassen hoewel de doelstellingen uitsluitend refereren naar uitleggen, herkennen en toelichten. Voor het deelvak technologie is de evaluatie overwegend gebaseerd op reproductie van kennis, hoewel de doelstellingen gebaseerd zijn op een geïntegreerde benadering van theorie en praktijk met als belangrijkste doelstellingen het bewerken, het gebruiken, het uitvoeren en het monteren en demonteren. Voor het deelvak technisch tekenen is de evaluatie in onvoldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen. Het deelvak toegepaste informatica is niet gebaseerd op de leerplandoelstellingen van het specifiek gedeelte van de studierichting, is volledig afgestemd op het gebruik van

niet mechanisch gerelateerde softwarepakketten en wordt toch meegenomen in de totale beoordeling van de technische vakken. Tekorten voor een van de bovenvermelde deelvakken leidden vorig schooljaar voor sommige leerlingen tot een C-attesting. De evaluatiegegevens worden nog onvoldoende aangewend om het leertraject bij te sturen. Vanaf volgend schooljaar plant men de invoering van permanente evaluatie, waarbij de evaluatiepraktijk mogelijk beter afgestemd wordt op de leerlingen en de leerplandoelstellingen.

Leerbegeleiding Voor praktijk is er leraarsafhankelijk meer of minder aandacht voor binnenklasdifferentiatie en remediëring. De meeste oefeningen zijn attractief en creatief uitgewerkt en sluiten voldoende aan bij de leefwereld van de leerlingen. De klassfeer is goed en de individuele begeleiding is voldoende aanmoedigend en taakgericht. Mogelijkheden tot binnenklasdifferentiatie en afwisselende werkvormen worden nog weinig benut. Voor de technische vakken is het cursusmateriaal en de methodiek nog niet afgestemd op een geïntegreerde en projectmatige aanpak. Voor technisch tekenen worden de didactisch ondersteuningsmogelijkheden van softwarepakketten voor het ontwikkelen van het ruimtelijk voorstellingsvermogen en het ruimtelijk inzicht weinig of niet aangewend. Er wordt wel gepast gebruik gemaakt van driedimensionale voorbeelden en projectiemogelijkheden.

Deskundigheidsbevordering Formele en informele overlegmomenten binnen de vakgroep hebben geleid tot het maken van een aantal praktische en organisatorische afspraken. Leerplanstudie die kan leiden tot een aangepaste en meer leerplangerichte benadering (vooral voor de technische vakken) vormden nog te weinig het voorwerp van professionalisering.

3.1.1.5 Specifieke vorming in bso tweede graad Hout (leerplannummer: D/2006/0279/054)

Voldoet

De minimale materiële vereisten zijn ter beschikking, zodat de meeste leerplandoelstellingen in voldoende mate worden aangeboden en gerealiseerd. De evaluatie van de doelen zit in een ontwikkelingsfase.

Onderwijsaanbod De praktijkoefeningen tonen aan dat de hoofddoelstellingen van het leerplan volledig en met voldoende diepgang worden gerealiseerd. De manuele en machinale vaardigheden komen uitgebreid aan bod en het bijbrengen van inzichten in constructies wordt goed benaderd. Doorgaans zijn de oefeningen zinvol gekozen en goed afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van dit structuuronderdeel. De leerinhouden zijn in de opdrachten herkenbaar en evenwichtig opgenomen. Niettegenstaande de goede vakinhoudelijke benadering zijn er ook enkele projecten die resulteren in een weinig functioneel eindproduct. De horizontale samenhang tussen de leerstofdelen is veeleer zwak uitgewerkt. De integratie van theorie en praktijk is nauwelijks terug te vinden in de jaarplannen en het cursusmateriaal. De organisatie van de lestijden in aparte deelvakken hypothekeert het vlot geïntegreerd werken. Het ondernemerschap wordt in het tweede leerjaar al gestimuleerd door de leerlingen kansen te geven om een zelfgekozen project uit te voeren. Het afwerkingsniveau van de meeste uitvoeringen is heel degelijk. Op het einde van de tweede graad Hout hebben de leerlingen al belangrijke competenties van de houtbewerking verworven.

Uitrusting De school beschikt over voldoende leermiddelen om de leerplanrealisatie behoorlijk uit te voeren en er zijn mogelijkheden om ICT-vaardigheden aan te leren. Het machinepark van de houtafdeling bevat zowel verouderde als recentere conventionele machines. Het beleid biedt op korte termijn mogelijkheden om de CNC-machine te vernieuwen. De machines zijn, op een paar uitzonderingen na, voldoende beveiligd en voorzien van veiligheidsinstructiekaarten. De leerlingen worden gestimuleerd om de persoonlijke beschermingsmiddelen te dragen. De machinezaal is niet gecompartmenteerd van de montageruimte waardoor het voor de leraren moeilijk is om op een comfortabele manier instructies aan de leerlingen te geven. Het vaklokaal mist de uitstraling van een krachtige leeromgeving met hedendaagse didactische stukken om de lessen te onderbouwen. Het vak technologie wordt georganiseerd in een gewoon leslokaal waar geen didactisch materiaal aanwezig is. Er zijn wel mogelijkheden om multimedia te gebruiken, maar de inrichting laat niet toe om beelden voldoende groot te projecteren.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk bestaat uit gespreide en summatieve evaluatie. De evaluatie van de praktische leerplandoelstellingen komt evenwichtig en min of meer volledig aan bod. Zelfevaluatie van het leerproces en de bijsturing van de eigen lespraktijk zijn al gedeeltelijk ingebed. Daarentegen zijn talrijke toets- en examenvragen sterk kennisgericht geformuleerd en nauwelijks afgestemd op de leerplandoelstellingen en op het verwachte beheersingsniveau. De vele uitbreidingsvragen en het ontbreken van duidelijke criteria maken de evaluatie onvoldoende valide en weinig transparant. Het behoud van een examen praktijk en technisch tekenen illustreert dat het evalueren nauwelijks gekaderd is in een assessmentcultuur. Er zijn aanzetten merkbaar waarbij de school overweegt om vanaf volgend schooljaar over te gaan tot permanente evaluatie en om de evaluatie beter af te stemmen op het opleidingsprofiel. Er is geen aandacht voor het verbeteren van taal- en spellingsfouten. De aansturing om de kwaliteit van de evaluatie te verbeteren is vanuit het beleid te beperkt.

Leerbegeleiding Het zelfgemaakte cursusmateriaal is niet altijd gestructureerd ontwikkeld en is slechts beperkt afgestemd op het leerlingenprofiel. Het aangereikte lesmateriaal mist integratie met de projecten in de praktijk en is bijgevolg voor de leerlingen moeilijk verwerkbaar. Niet alle lessen worden onderbouwd met hedendaags didactisch materiaal om de inhoud aanschouwelijk te brengen. Diverse leerboeken bevatten soms theoretisch-technische inhoud die niet aangepast zijn aan de nieuwste technologieën of aan de visie van het leerplan. Zowel de individuele leraar als de vakwerkgroep hecht veel belang aan het introduceren van nieuwe leeromgevingen zoals het werkplekleren, maar in de klas worden activerende werkvormen vrijwel niet toegepast. De leraren hebben aandacht voor het creëren van een aangenaam en positief leer- en leefklimaat. Ze doen ook inspanningen om de instructies en het vakjargon bij leerlingen eigen te maken. Tijdens de praktijkmomenten krijgen leerlingen doorgaans sterke individuele begeleiding, zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk geremedieerd worden. De attitude om op taken en toetsen feedback te geven en te voorzien in remediëring komt

weinig voor. De bereikte competenties per individuele leerling worden niet bijgehouden.

Deskundigheidsbevordering De leraren zijn sterk complementair en vakdeskundig onderlegd, wat de leerplanrealisatie ten goede komt. De vakgroep overlegt regelmatig over zinvolle thema's. Uit de vakverslagen is niet altijd duidelijk welke afspraken worden opgevolgd en uitgevoerd. De inhoud van de vakvergaderingen wordt deels bepaald door de directie en/of de technisch adviseur. De leraren hechten ook veel belang aan het informele overleg tijdens de vrije momenten om ervaringen en expertise te delen.

De nascholingsbehoeften zijn niet expliciet in kaart gebracht. Het volgen van nascholing is vrij beperkt en gebeurt te veel op vrijwillige basis. Uit de evaluatiemethodiek is af te leiden dat er nood is aan een grondige bijscholing over permanent evalueren.

3.1.1.6 Specifieke vorming in bso derde graad Houtbewerking en derde leerjaar derde graad Industriële houtbewerking (leerplannummers: D/2011/7841/044 en D/2012/7841/061, D/2005/0279/034)

Voldoet niet

Het profiel van de structuuronderdelen en de visie van de leerplannen worden onvoldoende bewaakt, zodat essentiële leerplandoelstellingen niet worden gerealiseerd. De evaluatiepraktijk is te beperkt gebaseerd op duidelijke criteria en is nauwelijks afgestemd op de leerplandoelstellingen. De evaluatie is onvoldoende doelmatig en transparant.

Onderwijsaanbod Ondanks de vakdeskundigheid van het lerarenteam en de opname van het werkplekleren in het lesprogramma, voldoet de leerplanrealisatie niet. Het fundamenteel uitgangspunt van de leerplannen, waar theorie en praktijk geïntegreerd moeten zijn om de horizontale samenhang te bewerkstelligen, wordt niet nageleefd en de leerplandoelstellingen worden onvolledig en onevenwichtig bereikt. De aanwezigheid van verscheidene basisoefeningen in alle leerjaren is in schril contrast met de beoogde opleidingsprofielen en het verwachte beheersingsniveaus. Het gedateerd cursusmateriaal is meestal onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen en op de geïntegreerde aanpak.

In de derde graad Houtbewerking ligt het zwaartepunt voornamelijk op het vervaardigen van meubelen en interieurelementen. Hierdoor komen de doelen over binnen- en buitenschrijnwerk minder aan bod. De doelen m.b.t. elektrische, mechanische en sanitaire begrippen krijgen enkel een theoretische invulling en ze worden niet gerealiseerd bij de uitvoering van de projecten. De leerplandoelstellingen m.b.t. kunststijlen hebben geen raakvlak met de voorbereidende studie van de projecten om leerlingen tot inzichten te brengen.

Toch heeft de school goede inspanningen gedaan om de aspecten over duurzaam wonen en bouwen en laagenergieprojecten op te nemen in het lesprogramma. CNC-technieken worden zowel op school als tijdens het werkplekleren volledig en met voldoende diepgang gerealiseerd. Er is een aanzet tot het geven van plaatsings- en afwerkingstechnieken en de experimentele oefeningen met de materialen corian en volkern zijn verantwoord opgenomen. Uit de resultaten blijkt dat de VCA-opleiding met succes wordt gegeven.

Het leerplan van het derde leerjaar van de derde graad Industriële houtbewerking wordt te oppervlakkig geïmplementeerd. Het essentiële

verschil tussen dit specialisatiejaar en de derde graad Houtbewerking, zowel in de praktijkoefeningen als in het aangereikte cursusmateriaal, is nauwelijks merkbaar. De meeste opdrachten vertrekken onvoldoende vanuit planning en organisatie gelinkt aan industriële processen. De leerlingen worden te weinig aangezet om kwaliteitsverbeteringen te formuleren en om uitvoerings- en afwerkingsvarianten te overwegen. Niet alle realisaties zijn volwaardige geïntegreerde projecten. Het gebruik van de computer in 'technieken' en 'realisaties hout' is te beperkt.

De school organiseert voor de drie leerjaren vijf tot acht dagen werkplekuren en ongeveer drie weken stage die heel voortreffelijk en industrieelgericht zijn ingevuld. De vaardigheden en attituden van de stageactiviteitenlijsten zijn slechts gedeeltelijk te linken aan de leerplandoelstellingen en niet gebaseerd op de behoeften van de individuele leerling.

De geïntegreerde proeven starten niet vanuit een duidelijk omschreven opdracht en de inhoud van de dossiers benaderen onvoldoende het profiel van de studierichtingen.

Uitrusting De school beschikt niet over voldoende leermiddelen om de leerplanrealisatie behoorlijk uit te voeren. De middelen voor de leerplandoelen van mechanische, elektrische en sanitaire begrippen ontbreken.

Naast de conventionele machines en de CNC-machine van de afdeling, maakt de school gebruik van industriële machines tijdens het werkplekuren en de stages. De mogelijkheden om ICT-vaardigheden aan te leren zijn aanwezig.

Het vaklokaal mist de uitstraling van een krachtige leeromgeving met hedendaagse didactische stukken om de lessen te onderbouwen. Het vak technologie wordt georganiseerd in een gewoon leslokaal waar geen didactisch materiaal aanwezig is. Er zijn wel mogelijkheden om multimedia te gebruiken, maar de inrichting laat niet toe om beelden voldoende groot te projecteren.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk bestaat uit gespreide en summatieve evaluatie. De evaluatie van de praktische leerplandoelstellingen komt evenwichtig en min of meer volledig aan bod. Zelfevaluatie van het leerproces en de bijsturing van de eigen lespraktijk zijn al gedeeltelijk ingebed. Daarentegen zijn talrijke toets- en examenvragen sterk kennisgericht geformuleerd en nauwelijks afgestemd op de leerplandoelstellingen en op het verwachte beheersingsniveau. De vele uitbreidingsvragen en het ontbreken van duidelijke criteria maken de evaluatie onvoldoende valide en weinig transparant. Het behoud van examens voor praktijk en technisch tekenen illustreert dat het evalueren nauwelijks gekaderd is in een assessmentcultuur. Er zijn aanzetten merkbaar waarbij de school overweegt om vanaf volgend schooljaar over te gaan tot permanente evaluatie en om de evaluatie beter af te stemmen op het opleidingsprofiel. Er is geen aandacht voor het verbeteren van taal- en spellingsfouten. De aansturing vanuit het beleid om de kwaliteit van de evaluatie te verbeteren, is te beperkt.

Leerbegeleiding Het zelfgemaakte cursusmateriaal is niet altijd gestructureerd ontwikkeld en is slechts beperkt afgestemd op het leerlingenprofiel. Het aangereikte

lesmateriaal mist integratie met de projecten in de praktijk en is bijgevolg voor de leerlingen moeilijk verwerkbaar. Niet alle lessen worden onderbouwd met hedendaags didactisch materiaal om de inhoud aanschouwelijk te brengen. Diverse leerboeken bevatten soms theoretisch-technische inhoud die niet aangepast zijn aan de nieuwste technologieën of aan de visie van het leerplan.

Zowel de individuele leraar als de vakwerkgroep hecht veel belang aan het introduceren van nieuwe leeromgevingen, zoals het werkplekleren, maar in de klas worden activerende werkvormen vrijwel niet toegepast.

De leraren hebben aandacht voor het creëren van een aangenaam en positief leer- en leefklimaat. Ze doen ook inspanningen om de instructies en het vakjargon bij leerlingen eigen te maken. Tijdens de praktijkmomenten krijgen leerlingen doorgaans sterke individuele begeleiding zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk geremedieerd worden. De attitude om op taken en toetsen feedback te geven en te voorzien in remediëring komt weinig voor. De bereikte competenties per individuele leerling worden niet bijgehouden. Gedurende het leerproces hechten de leraren veel belang aan de doorstroming van hun leerlingen naar de arbeidsmarkt.

Deskundigheidsbevordering De leraren zijn sterk complementair en vakdeskundig onderlegd wat de leerplanrealisatie ten goede komt. De vakgroep overlegt regelmatig over zinvolle thema's. Uit de vakverslagen is niet altijd duidelijk welke afspraken worden opgevolgd en uitgevoerd. De inhoud van de vakvergaderingen wordt deels bepaald door de directie en/of de technisch adviseur. De leraren hechten ook veel belang aan het informele overleg tijdens de vrije momenten om ervaringen en expertise te delen.

De nascholingsbehoeften zijn niet expliciet in kaart gebracht. Het volgen van nascholing is vrij beperkt en gebeurt te veel op vrijwillige basis. Uit de evaluatiemethodiek is af te leiden dat er nood is aan een grondige bijscholing over permanent evalueren.

3.1.1.7 Specifieke vorming in tso tweede en derde graad Industriële wetenschappen (leerplannummers: D/2010/7841/025 en D/2012/7841/046)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd, maar sommige worden slechts gedeeltelijk gerealiseerd omdat het uitvoeringsaspect of de experimentele benadering ontbreken.

De evaluatie is niet steeds valide omdat zij voor sommige deelvakken onvoldoende kan aantonen dat de leerplandoelstellingen zijn bereikt door de leerling.

De leerplannen zijn pas recent ingevoerd. De school kan aan de hand van concrete acties aantonen dat het lerarenteam op weg is om deze leerplannen op de juiste wijze te implementeren.

Onderwijsaanbod In de tweede graad worden de leerplandoelstellingen van elektriciteit, elektronica en schakeltechnieken in voldoende mate gerealiseerd. De leerplandoelstellingen van mechanica en mechanisch vormgeven worden in beperkte mate gerealiseerd omwille van de wijze waarop de leerinhouden worden aangeboden.

In de derde graad worden de meeste leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. De lacunes situeren zich overwegend in de realisatie van de leerplandoelstellingen binnen het domein mechanica.

De leerplanvisie, die vertrekt van de integratie van de doelstellingen i.v.m. tekenen, technologie en realisatie en i.v.m. industriële processen, wordt slechts in een beperkt aantal lestijden gevolgd. In deze lessen werken de leerlingen projectmatig aan industriële processen op basis van stuur- en

vermogenskringen. Goed uitgewerkte projectdossiers ondersteunen het onderwijsleerproces. Dit is een voorbeeld van goede praktijk. In de andere lessen sturen vooral vakgebonden leerinhouden het onderwijsleerproces aan in plaats van de leerplandoelstellingen. Handboeken en cursussen zijn dan de leidraad in plaats van het leerplan. Vooral binnen het domein mechanica en vormgeven is de integratie tussen tekenen, theoretische inzichten, ontwerpen en praktische uitvoering nog onvoldoende uitgewerkt. Hierdoor worden de leerplandoelstellingen slechts ten dele gerealiseerd.

Bij de verdeling van de lestijden zijn de leerplaninhouden verdeeld over verschillende vakken, die niet corresponderen met de clustering van de leerplandoelstellingen. De lesopdrachten in de tweede graad zijn verdeeld over zes leraren, wat een efficiënte afstemming hindert. Vakgroepwerking voor het fundamenteel gedeelte van de studierichting Industriële wetenschappen kan nog beter gestructureerd worden.

Uitrusting De school beschikt over de nodige accommodatie, uitrusting en software voor de realisatie van de leerplandoelstellingen.

De laboratoria, die gebruikt worden voor de realisatie van projecten, zijn uitstekend uitgerust en geschikt om geïntegreerd, projectmatig en vernieuwend te werken, onder meer rond stuurtechnieken. Verschillende moderne proefopstellingen maken deel uit van het patrimonium. De leerlingen van de derde graad krijgen echter ook nog stuurtechnieken in een ander lokaal, dat ver verwijderd is van de laboratoria, maar met een uitrusting, die gelijkaardig of aanvullend is aan deze van de laboratoria. Uit het oogpunt van efficiëntie en integratie horen beide lokalisaties bij elkaar. De leerstof in verband met mechanica en mechanische processen wordt opgesplitst volgens de vroegere vakkenindeling (theorie, technisch tekenen en realisaties) en dan ook aangeboden in drie verschillende leslokalen. Binnen deze configuratie kunnen sommige leerplandoelstellingen niet optimaal gerealiseerd worden.

Evaluatiepraktijk De wijze waarop geëvalueerd wordt, staat niet steeds in relatie tot de beoogde doelstelling. De evaluatie via examens is eerder kennisgericht en zelden gericht op de leerplandoelstellingen. Omdat de leerstof niet aangeboden wordt volgens de clusters uit het leerplan kan uit de evaluatie niet uitgemaakt worden in welke mate de leerling de leerplandoelstellingen van een bepaalde cluster bereikt heeft.

Op het rapport van de tweede graad staan zeven vakken vermeld, terwijl in het leerplan de leerplandoelstellingen verdeeld zijn over vier clusters of 'vakken'. In de derde graad zijn op het rapport vijf vakken vermeld voor één cluster in het leerplan. Het gewicht van elk van deze vakken in de clusters van het leerplan is niet duidelijk, waardoor de evaluatie en de rapportering ook niet transparant zijn.

Leerbegeleiding De begeleiding van de leerlingen bij het uitwerken van projecten is voorbeeldig en doeltreffend. Tijdens de lessen, waarin nog vooral vak- en handboekgericht lesgegeven wordt, is de leerbegeleiding minder efficiënt.

Deskundigheidsbevordering Door het ontbreken van een vakgroepwerking wordt het initiatief tot deskundigheidsbevordering overgelaten aan de individuele leraar. Zo blijkt o.a. uit de jaarplannen van de leraren en het invullen van het onderwijsleerproces dat niet alle leraren de inhoud van het leerplan en de

leerplanvisie begrepen hebben. In sommige jaarplannen van de tweede graad wordt verwezen naar leerplandoelen uit het leerplan Elektromechanica tweede graad.

Enkele leraren zijn al bedreven in projectonderwijs omwille van hun aanwezigheid in een schooloverstijgende werkgroep. Deze werkgroep werkt projecten uit om de implementatie van het concept van de leerplannen te bevorderen. De realisaties die uit deze samenwerking al zijn voortgekomen en al gebruikt worden door de leerlingen, tonen aan dat het lerarenteam op weg is om deze leerplannen op de juiste wijze te implementeren.

3.1.1.8 Specifieke vorming in bso derde graad Vrachtwagenchauffeur en bso leerjaar derde graad Bijzonder transport (leerplannummers: D/2010/7841/032 en D/2012/7841/024)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd, de evaluatie is valide en de leerlingenbegeleiding is goed. Het studiepeil voldoet.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden zowel voor Vrachtwagenchauffeur als voor Bijzonder transport volledig, evenwichtig en met voldoende diepgang aangeboden en in voldoende mate gerealiseerd.

Voor Vrachtwagenchauffeur worden de leerlingen (mits een korte inservicetraining) goed voorbereid en begeleid om het beroep van vrachtwagenchauffeur te kunnen uitoefenen. In rijtechnieken wordt, naast de nodige theoretische en verkeerstechnische kennisverwerving, een consecutief opgebouwde training gegeven om een vrachtwagen te besturen. Leerlingen van het tweede leerjaar beheersen in voldoende mate de vaardigheden en competenties om onder begeleiding op de openbare weg te rijden met een vrachtwagencombinatie. De leerlingen krijgen de kans om de technieken systematisch in te oefenen op een oefenterrein en een voormalige militaire landingsbaan, op de openbare weg in de nabijheid van de school en gedurende een goed georganiseerde week in de Ardennen. De (observatie)stages bieden een goede kennismaking met het werkveld. Voor laad- en lostechnieken, voertuigtechnieken en onderhoud sluiten de werkopdrachten en de onderliggende theorie eveneens goed aan bij de te realiseren leerplandoelstellingen. De leerplandoelstellingen m.b.t. documenten, vrachtbrieven, routeplanning en vervoer van gevaarlijke goederen worden klassikaal aangeboden en in voldoende mate gerealiseerd. Men gebruikt hierbij verzorgd en geactualiseerd cursusmateriaal, afwisselende werkvormen en ICT-mogelijkheden.

Voor Bijzonder transport krijgen de leerlingen naast de algemene vorming en de technische vakken twee dagen per week stage waarbij ze minimaal met drie verschillende bijzondere transporten kennis maken in verschillende transportbedrijven. De stageverslagen en -beoordelingen getuigen van een degelijk opleidingsniveau. Voor de technische vakken is het aanbod en het niveau representatief voor de leerplandoelstellingen.

Uitrusting De school beschikt voor de basisopleiding Vrachtwagenchauffeur over voldoende vrachtwagens en -combinaties en een heel geschikt oefenterrein met loods en oefenbaan waar de aan te leren technieken en manoeuvres onder goede omstandigheden kunnen ingeoefend worden. Naast het daarbij aansluitend klaslokaal beschikt de school ook over voldoende uitgeruste vaklokalen en de werkplaats autotechniek. De uitrusting voldoet voor de realisatie van de voorgeschreven doelstellingen. ICT-mogelijkheden

en didactisch materiaal zijn in voldoende mate beschikbaar. Voor het specialisatiejaar Bijzonder transport doet de school daarnaast ook beroep op verscheidene transportbedrijven waar de leerlingen in contact komen met de specifieke context van bijzondere transporten.

Evaluatiepraktijk De evaluatie gebeurt d.m.v. een mix van dagelijks evalueren op basis van werk- en rijopdrachten, attitudes, toetsen en examens. Voor de technische vakken sluiten de vragen in voldoende mate aan bij de leerplandoelstellingen en de eisen van het beroep. Uit gesprekken, observaties op het oefenterrein en de openbare weg blijkt een degelijk opleidingsniveau en een correcte cesuur bij de evaluatie van de rijtechnieken. De gebruikte evaluatieschema's en beoordelingsdocumenten garanderen een objectieve en gelijkgerichte beoordeling. De evaluatie is voldoende valide en betrouwbaar. De resultaten worden aangewend om het leertraject van de individuele leerling bij te sturen. Voor Vrachtwagenchauffeur is de instroom de laatste vijf schooljaren vrij constant. Het slaagpercentage daalde in deze jaren van 81 naar 74 %. In het specialisatiejaar Bijzonder transport varieert het leerlingenaantal sterk en slagen alle leerlingen. Uit de jaarverslagen van de Vlaamse opleidingen voor vrachtwagenchauffeur blijkt dat het slaagpercentage in de studierichting Vrachtwagenchauffeur ongeveer 20 % lager ligt dan het Vlaams gemiddelde, voor het specialisatiejaar Bijzonder transport spoort het slaagpercentage met het Vlaams gemiddelde.

Leerbegeleiding Er is veel aandacht voor differentiatie en remediëring en de begeleiding is een sterke troef van de vakgroep. De oefeningen en werkopdrachten zijn goed uitgewerkt en sluiten voldoende aan bij de mogelijkheden en interesses van de leerlingen en de eisen van het beroep. De individuele begeleiding is functioneel, aanmoedigend en taakgericht. Mogelijkheden tot binnenklasdifferentiatie en afwisselende werkvormen worden voldoende benut. Een transparant totaaloverzicht van het beheersingsniveau van de belangrijkste technieken per leerling ontbreekt nog.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking is niet alleen gericht op praktische en organisatorische afspraken, maar formele en informele overlegmomenten hebben geleid tot het doordacht ordenen en verdelen van de leerplandoelstellingen in een aantal werkopdrachten en een doelgerichte taakverdeling binnen het team. Er worden geregeld pedagogische en didactische thema's geagendeerd en er zijn er verdienstelijke initiatieven tot eigen professionalisering, die de leraren als vanzelfsprekend ervaren.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1,	ja

9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	
-----------------------------------	--

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëingsmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	neen
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning.

Motivering

In haar visietekst vraagt de school aandacht voor een brede en evenwichtige opvoeding van haar leerlingen. Het schoolbeleid houdt rekening met de context- en inputgegevens bij het uitschrijven van de strategische en operationele doelstellingen rond leerbegeleiding. De leerbegeleiding wordt trouwens gekaderd in een meer omvattende leerlingenbegeleiding. De aanwezigheid van een heterogeen en multicultureel leerlingenpubliek vraagt immers om een zorgbeleid op een aantal domeinen. Prioritaire aandachtspunten zijn een positieve houding tegenover de culturele diversiteit, de ondersteuning van het taalvaardigheidsonderwijs en de zorg voor een gunstig en gedisciplineerd leer- en leefklimaat. Deze prioritering vergt veel energie waardoor de leerbegeleiding grotendeels onder de verantwoordelijkheid van de vakleraar (eerste lijn), de klastitularis (tweede lijn) en de cel studiebegeleiding valt. Door het geheel van orde- en tuchtprocedures vervaagt echter de centrale plaats van het leren in de leerlingenbegeleiding.

De schoolleiding heeft voor het lerarenteam een aantal verantwoordelijkheden en richtlijnen gesteld over de acties in het kader van leerbegeleiding. De vakleraar krijgt de eerste verantwoordelijkheid toegewezen voor het bieden van ondersteuning in het verwerken van de leerstof. Van de klastitularis wordt begeleiding bij het leren leren en bij vastgestelde tekorten gevraagd. De cel studiebegeleiding coördineert de aanvragen voor de remediërende initiatieven en acties. In welke mate de leraren en klastitularissen hun rol invullen wordt beleidsmatig slechts beperkt aangestuurd en opgevolgd. Ondanks een aantal begeleidingsinitiatieven is de leerbegeleiding niet voldoende afgestemd op de vakoverschrijdende eindtermen leren leren. Uit de doorgelichte vakken blijkt een nood aan het verwerven van inzichten rond leerbegeleiding, vooral op preventief vlak, die doordringen tot op het niveau van de concrete onderwijspraktijk. Leerlingen die een fundamentele achterstand hebben voor een bepaald vak of voor hun studiemethode krijgen het aanbod om beroep te doen op een individueel begeleidingstraject. De cel studiebegeleiding zorgt voor de registratie van de acties in het kader van dit begeleidingstraject. De verantwoordelijkheid voor het opnemen en uitvoeren van het traject wordt grotendeels in de handen van de leerling gelegd. Daarnaast is het onvoldoende duidelijk in welke mate dit initiatief tot resultaten leidt. Tevens worden de begeleidingsacties nog onvoldoende gebruikt om de B- en C-attesten en de oriënteringsadviezen in de notulen van de delibererende klassenraad te onderbouwen.

Om een rustig en gedisciplineerd schoolklimaat te verkrijgen zijn diverse procedures uitgewerkt. Een uitgebreid orde- en tuchtreglement vormt de basis. Het registreren en opvolgen van problemen gebeurt via een aantal kanalen en verantwoordelijken: een attituderapport, diverse begeleidingsfiches, beslissingen van de begeleidende klassenraad, ondersteuning door de schoolloopbaanbegeleiders, sanctionerende acties door de directie. De school heeft dit schooljaar een interne hervorming in bevoegdheden rond orde en tucht uitgevoerd. De doeltreffendheid van en de communicatie rond de huidige werking en de ondersteunende acties is niet steeds duidelijk.

De doelen en de acties in het kader van leerbegeleiding worden mee aangestuurd vanuit de werking rond gelijke onderwijskansen (GOK). De school hanteert taalvaardigheidstoetsen om specifieke noden van leerlingen op te sporen. Aan deze resultaten zijn slechts weinig preventieve acties gekoppeld. Hoewel taal voor heel wat leerlingen een hinderpaal vormt en de school hiervoor structuren opzet, is een efficiënt taalbeleid en de aandacht voor de instructietaal nog niet geïntegreerd in alle vakken. Remediërende acties zijn gepland voor taalzwakke leerlingen. Voor leerlingen met een geattesteerde leerstoornis worden op schoolniveau begeleidingsplannen opgesteld waarin de ondersteunende maatregelen staan opgenomen.

Sinds enkele jaren maakt de school gebruik van een digitaal leerlingvolgsysteem. Hierin worden alle initiatieven in het kader van de leerlingenbegeleiding genoteerd. De interventies op het terrein van de (remediërende) leerbegeleiding en de mate waarin de acties al dan niet resultaat opleveren, worden echter niet systematisch opgenomen in het leerlingvolgsysteem. Daarnaast brengt de school het effect van de begeleidingsacties nog niet in kaart. De school hanteert een hoge frequentie van rapportering van de schoolresultaten voor het dagelijks werk van de leerlingen. Op deze wijze wordt getracht de leerling en zijn ouders te sensibiliseren. De cijfergegevens worden echter zelden voorzien van begeleidend commentaar waarbij het probleem wordt verklaard of waarbij de remediërende initiatieven worden vermeld. De ouders worden op de oudercontacten wel behoorlijk geïnformeerd over de leervorderingen van hun kinderen. De school tracht de participatie van de ouders als stimulerende factor in het leergebeuren aan te moedigen, maar de inspanningen kenden nog niet de gewenste bijval en resultaten.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning.

Motivering

De school heeft een uitgebreide en richtinggevende visietekst over het evalueren van haar leerlingen met als uitgangspunt het koppelen van de evaluatie aan de leerplandoelstellingen. De school wil het zwaartepunt van de evaluatie verleggen van summatieve (beoordelende) evaluatie naar formatieve evaluatie. Ze wil hierbij meer nadruk leggen op het begeleidingsaspect van de evaluatie met de bedoeling om tijdens het didactisch proces systematisch feedback te geven aan leraren en leerlingen om het onderwijsleerproces bij te sturen. Ze wil hierbij de traditionele toetsen, die overwegend peilen naar kennis vervangen door of aanvullen met een bredere evaluatiecultuur waarin meer aandacht is voor actieve werkvormen en alternatieve vormen van evaluatie, zelfevaluatie en criteriumgerichte evaluatie. De doorlichting toont echter aan dat de doelgerichtheid en de afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen voor verscheidene vakken en studierichtingen nog vaak te wensen overlaat.

De school ondersteunt haar leraren om hun evaluatie te optimaliseren en zich hierin te professionaliseren via een pedagogische studiedag en verscheidene contacten met de pedagogische begeleiding. Voor de bewaking van de kwaliteitsnormen van de evaluatie (representativiteit, betrouwbaarheid, objectiviteit, transparantie) heeft de school een aantal richtinggevende documenten, criteria voor het beoordelen van toetsen en suggesties voor heldere (toets)vragen. Ze sensibiliseert de vakgroepen om de gelijkgerichtheid te bewaken. Er zijn duidelijke afspraken m.b.t. het aantal evaluaties, het aantal rapporten, de soorten rapporten en het periodeschema.

De school heeft bijzondere aandacht voor de attitudes sociale houding, werkmethode, inzet en discipline en valideert en rapporteert deze attitudebeoordeling zoals een vak. Voor praktijk heeft de school naast de criteriumgerichte beoordeling ook aandacht voor zelfgerichte beoordeling waarbij de prestatie van de leerling wordt vergeleken met een vorige prestatie. Hierbij wordt rekening gehouden met de individuele capaciteiten en met de evolutie van de prestaties. De evaluatiegegevens worden als onderdeel van het leerproces van de leerlingen beschouwd en als element bij hun loopbaanadvisering. Tegenvallende resultaten worden door de directie met de betrokken leraren besproken met de vraag eventueel het

leerproces bij te sturen. Dit is echter soms nog te vrijblijvend en de opvolging verdient meer aandacht. De regelgeving over de uitgestelde beslissingen werd vorig schooljaar niet conform de regelgeving nageleefd. Herexamens worden niet steeds in individuele en uitzonderlijke gevallen toegekend en sommige uitgestelde beslissingen berusten op een klein tekort voor een deelvak.

De evaluatiepraktijk voor de verschillende vakken en studierichtingen is wisselend van kwaliteit. Van een aantal doorgelichte vakken is de evaluatie niet voldoende valide of te sterk kennisgericht. In andere vakken is de leerplangerichtheid en de aandacht voor procesevaluatie sterker aanwezig. De vakgebonden attitudes en de leerstrategieën worden echter nog weinig meegenomen in de evaluatiepraktijk.

De school onderneemt verschillende acties om de evaluatiepraktijk te optimaliseren (studiedagen, onderzoek van de oorzaak van negatieve klasgemiddelden, afspraken m.b.t. het aantal evaluatiemomenten, formulering van vragen, criteria ...).

Het schoolbeleid moedigt het gebruik van meer proces- en vaardigheidsgerichte evaluatievormen verder aan. De schoolleiding stimuleert de participatie van de vakwerkgroepen. Ze houdt voeling met de sterktes en zwaktes van het systeem en met de verschillende snelheden waarmee de vakwerkgroepen evolueren. De school heeft een aantal algemene richtlijnen opgesteld om deliberaties initieel op gelijke basis te laten verlopen. Iedere leerling wordt afzonderlijk beoordeeld en er wordt terdege rekening gehouden met alle bekende individuele factoren bij de eindbeoordeling. De deliberatie is doorgaans gericht op een adequate advisering en een toekomstgerichte attestering. De B- of C-attesting wordt echter onvoldoende gemotiveerd met een overzichtelijke synthese van de elementen die tot een beslissing hebben geleid. Voor de toekenning van B- en C-attesten gaat de school in de eerste plaats uit van cijferonvoldoendes, maar ze houdt eveneens rekening met de aanleg, het inzicht en andere elementen die de beslissing kunnen ondersteunen, zoals de studiehouding en de gemaakte progressie. Het afstemmen van de evaluatie op de mogelijkheden van de leerlingen door de invoering van permanente evaluatie in het BSO werd recent besproken.

De resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs scoren zowel voor academische als professionele bachelor lager dan het Vlaamse gemiddelde. De participatiegraad is ongeveer gelijk aan het Vlaamse gemiddelde. Deze gegevens worden nog niet systematisch opgevolgd en ze hebben nog niet geleid tot mogelijke bijstellingen van het onderwijsleerproces.

De evaluatiepraktijk is de laatste jaren aan evolutie en veranderingen onderhevig geweest. Het schoolbeleid benadrukt het belang van een meer doelgerichte en leerplangerichte evaluatie. Met het document 'visie op evaluatie' biedt ze een richtlijn en begrippenkader voor de evaluatie en een praktijkluik met voorbeelden van heldere toetsvragen en alternatieve evaluatie- en werkvormen. Ze ondersteunt de verschillende vakgroepen in het uitwerken van meer aan het leerplan aangepaste evaluatiemethodes. Op de pedagogische studiedag van januari 2013 was evaluatie het centrale thema. De school streeft naar een evaluatiepraktijk die zowel het leerproces als het product van het leren omvat.

Inbreuk(en) op de regelgeving

De school hanteert de toepassing van de uitgestelde studiebekrachtiging niet conform de regelgeving (BVR van 19 juni 2002, betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, art. 37, §2 en omzendbrief SO64, rubriek 8.1.2).

4.3.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning.

Motivering

De school rapporteert voldoende frequent over de studieresultaten van de leerlingen via de schoolagenda en de rapporten dagelijks werk en examens. De rapporten worden digitaal opgemaakt. Ze bevatten een cijferscore per vak en een cijferscore voor attitude; alle vakken staan op een gelijk aantal punten. Er wordt eveneens verwezen naar het klasgemiddelde. In het schoolreglement worden leerlingen en ouders voldoende geïnformeerd over de manier van rapporteren, over de studieresultaten en de leerhouding. Er wordt veel gerapporteerd: momenteel zijn er tien rapporten dagelijks werk, drie proefwerkrapporten

voor de meeste klassen, vier attituderapporten en voor de eindejaars ook nog vier geïntegreerde proefwerk-rapporten. Voor de derde graad tso en de eindjaren bso zijn er slechts twee proefwerkrapporten. Om tot een jaartotaal te komen kent de school in functie van het aantal lesdagen per trimester aan iedere examenperiode een gewicht toe. Met de vakgroepen zijn er in het verleden afspraken gemaakt over permanente, gespreide evaluatie en examens en de verhouding tussen dagelijks werk en proefwerk per vak, maar de vele uitzonderingen die ontstaan zijn, schaden de transparantie. De twee systemen die het vaakst voorkomen zijn in het bso 60 % op dagelijks werk en 40 % op proefwerk en in het tso is dat omgekeerd.

Op de rapporten is in ruimte voorzien voor vakcommentaren en algemene commentaren. Die worden echter vaak niet ingevuld, zelfs niet bij grote tekorten en wanneer ze wel ingevuld worden is de informatiewaarde gering. Het zijn hoofdzakelijk vaststellende commentaren over inzet, leerhouding en/of gedrag. In de rapportcommentaren ontbreekt diagnostische vakinhoudelijke en remediërende informatie.

De school bouwt de deliberatie op vanuit de begeleidende klassenraden per rapportperiode. Daarvan zijn notulen van de begeleidende klassenraden, met in de laatste klassenraad voor de deliberatie een advies voor de eindbeslissing. De motivering van B- en C-attesten en adviezen is meestal erg summier of te eenzijdig georiënteerd op een retrospectieve blik op de negatieve studieresultaten. De prospectieve en oriënterende functie van de delibererende klassenraad is in de formulering van de motiveringen onderbelicht. De motivering van de B- en C-attesten en de formulering van de clausulering en adviezen onderbouwen onvoldoende de loopbaanoriëntering van de leerling.

De school wil verder evolueren naar een meer transparante rapportering van de resultaten. Het bijsturen van het onderwijsleerproces en van de evaluatie- en rapporteringspraktijk op basis van de beschikbare gegevens blijft een belangrijk aandachtspunt.

Inbreuk(en) op de regelgeving

De school motiveert de beslissing om een oriënteringsattest B of C toe te kennen in onvoldoende mate. (BVR van 19 juni 2002, betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, art. 5, §8 en omzendbrief SO64, rubriek 8.1.7).

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het Technisch Instituut Sint-Lodewijk bestaat administratief uit twee aparte scholen; een eerste graadschool met een A- en een B-stroom en een school met een tweede en derde graad bso en tso met een nijverheidstechnisch studieraanbod en een centrum voor leren en werken. In de praktijk profileren beide voltijdse scholen zich als een hechte pedagogische entiteit met een zesjarige structuur. De inrichtende macht is de vzw KASOG (Katholiek Secundair Onderwijs Regio Genk) die ook drie andere Genkse scholen in beheer heeft. Het Technisch Instituut Sint-Lodewijk behoort daarnaast tot de scholengemeenschap Sint-Maarten Genk die zeven secundaire scholen omvat van het vrij secundair onderwijs regio Genk en één buso-school. In de scholengemeenschap primeert het 'subsidiariteitsprincipe' of het respect voor de autonomie van elke individuele instelling. De samenwerking tussen deze scholen situeert zich vooral op het vlak van aanvangsbegeleiding, veiligheid en het regionaal overleg. De veertien verschillende Limburgse nijverheidsscholen vergaderen jaarlijks zeven keer met de directies en pedagogisch begeleiders en organiseren samen acties om het technisch en beroepsonderwijs te promoten bij de jongeren en expertise uit te wisselen.

De schoolleiding berust in handen van het directieteam dat bestaat uit de algemeen directeur (de directeur van de tweede en derde graadschool), de pedagogisch directeur (de directeur van de eerstegraadschool), de adjunct directeur, de technisch adviseur-coördinator en de coördinator van het aan de school verbonden Centrum voor deeltijds onderwijs.

Het directieteam hanteert een ondersteunende participatieve leiderschapsstijl en werkt samen volgens een transparante taakverdeling die de onderlinge complementariteit maximaal benut. Bij de beleidsuitvoering worden de directeurs bijgestaan door een breed middenkader dat is samengesteld uit twee schoolloopbaanbegeleiders, een GOK-coördinator, de technisch-adviseur-coördinator, zes technisch adviseurs, een verantwoordelijke infrastructuur, een preventieadviseur en een ICT-coördinator.

De visietekst op niveau schoolbestuur focust op christelijke inspiratie, waarden, doelstellingen op studievak en opvoeding en randvoorwaarden om de doelstellingen te realiseren. Op schoolniveau vertaalt men deze visie in een aantal aandachtspunten en acties m.b.t. hartelijk en respectvol omgaan met elkaar, optimale ontwikkeling van ieders mogelijkheden en talenten, ontwikkeling van verantwoordelijkheidszin, leren omgaan met conflicten, keuzes leren maken op basis van informatiebronnen, stimuleren van creativiteit en passie en ontwikkeling van kennis en vaardigheden.

De school heeft een vrij algemene visietekst over het talenbeleid uitgeschreven. Het optimaliseren van de taalkennis en de schoolse vaardigheden voor de Nederlandse taal is een prioriteit. Een aantal initiatieven werden opgezet om de doelstellingen te realiseren, maar een structurele visie en planning zijn nog niet voldoende geïntegreerd in de schoolwerking. Ondanks een behoorlijke nood aan taalzorg en taalondersteuning, zijn niet alle leraren zich bewust van hun rol binnen het talenbeleid. De aandacht voor een toegankelijke instructietaal in de leeromgeving en in het cursus- en evaluatiemateriaal is groeiend. Leerlingen met taalachterstand krijgen de nodige ondersteuning.

De praktische organisatie van het schoolleven krijgt veel aandacht van het beleidsteam. Het schoolwerkplan, de informatiebrochures, de visieteksten en de vele ondersteunende documenten die o.a. op het elektronisch platform ter beschikking van het personeel worden gesteld, bevatten heel wat relevante richtlijnen en afsprakenkaders die de organisatie van de schoolwerking ondersteunen.

De school overlegt en onderhandelt over een aantal beleidsaspecten in de daarvoor wettelijk voorziene organen. De officieel opgelegde participatiestructuur wordt intern nog verruimd door de creatie van een reeks schooleigen overlegplatformen die gericht zijn op participatieve besluitvorming en die fungeren als klankbord (leerlingenraad, oudercomité, directieleden, technisch comité, werkgroepen, personeelsvergaderingen ...).

Op leraren- en leerlingenniveau zijn er verscheidene documenten die een gelijkgerichte behandeling

beogen (o.a. leidraad deliberatie, schoolreglement, werkplaatsreglement, leefregels, pedagogische richtlijnen).

Hoewel de school al aanzetten gaf tot interne kwaliteitszorg (o.a. via functioneringsgesprekken en zelfevaluatiedocumenten op basis van feed-back), beschikt ze nog niet over een sluitend kwaliteitszorgsysteem. Ze staat wel open voor interne en externe evaluatie en begeleiding. Een systematiek van gegevensverzameling en -analyse, met het oog op het formuleren van verbetervoorstellen, is nog niet in de schoolcultuur ingebed. Het is de bedoeling dat de vakgroepen een sleutelrol vervullen bij het doorlopen van de zelfevaluatieprojecten, maar ook zij staan daarbij nog aan het begin van de kwaliteitscirkel.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor Vrachtwagenchauffeur en Bijzonder transport.
- De organisatie van de stages in de derde graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De zorg voor procedures in de schoolwerking.
- De aandacht voor een gestructureerd leer- en leefklimaat.
- De omgang tussen personeelsleden en leerlingen.
- De inzet en het engagement van verscheidene personeelsleden.
- De introductie van nieuwe technologieën in verscheidene studierichtingen.
- De aandacht voor leerlingen met bijzondere noden.

Wat betreft het algemeen beleid

- De samenwerking met externe partners en de bedrijfswereld.
- De groeiende aandacht voor visieontwikkeling.
- De openheid voor nieuwe initiatieven.
- De aandacht voor externe ondersteuning.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid van het onderwijsproces.
- De ontwikkeling van leerlijnen.
- De invoering van het geïntegreerd werken binnen het specifiek gedeelte van verscheidene studierichtingen.
- De doelgerichtheid van het talenbeleid.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De professionalisering en de ontwikkelingsdynamiek.
- De afstemming van het leerproces en van de evaluatie op de leerplandoelstellingen.
- De leerbegeleiding.
- Het evaluatiebeleid.
- De efficiëntie van de rapporteringspraktijk.
- De ontwikkeling van transparante en valide evaluatiecriteria.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing, coördinatie en opvolging van de leerplanrealisatie en de onderwijskundige processen.
- De kwaliteitszorg.
- De resultaatgerichte aansturing, opvolging en responsabilisering van het vak- en studierichtingsoverleg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie van project algemene vakken in de basisvorming van het bso, derde graad en derde leerjaar van de derde graad (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie van TV mechanica in het specifiek gedeelte van het bso, tweede graad Basismechanica (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie van het specifiek gedeelte van het bso, derde graad Houtbewerking en derde leerjaar derde graad Industriële houtbewerking (opvolging inspectie).

Wat betreft de regelgeving

- Het uitstellen van de studiebekrachtiging conform de regelgeving (BVR van 19 juni 2002, betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, art. 37, §2 en omzendbrief SO64, rubriek 8.1.2).
- De motivering van B- en C-attesten (BVR van 19 juni 2002, betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, art. 5, §8 en omzendbrief SO64, rubriek 8.1.7).

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

industriële wetenschappen en industriële wetenschappen en elektrische installaties en hout

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Basismechanica		X
Graad 3 BSO Auto	X	
Graad 3 BSO Bedrijfsvoertuigen	X	
Graad 3 BSO Bijzonder transport	X	
Graad 3 BSO Computergestuurde werktuigmachines	X	
Graad 3 BSO Elektrische installaties	X	
Graad 3 BSO Fotolassen	X	
Graad 3 BSO Houtbewerking	X	X
Graad 3 BSO Industriële elektriciteit	X	
Graad 3 BSO Industriële houtbewerking	X	X
Graad 3 BSO Koelinstallaties	X	
Graad 3 BSO Koeltechnische installaties	X	
Graad 3 BSO Lassen-constructie	X	
Graad 3 BSO Vrachtwagenchauffeur	X	
Graad 3 BSO Werktuigmachines	X	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 17-05-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

De school hanteert de toepassing van de uitgestelde studiebekrachtiging niet conform de regelgeving (BVR van 19 juni 2002, betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, art. 37, §2 en omzendbrief SO64, rubriek 8.1.2).

De school motiveert de beslissing om een oriënteringsattest B of C toe te kennen in onvoldoende mate. (BVR van 19 juni 2002, betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, art. 5, §8 en omzendbrief SO64, rubriek 8.1.7).

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 17-05-2016 opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Gabriël Poppe de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	